

318.XI.237.

Onnen tie
eli
miljonan mieheksi pääseminen

Ennen tie

eli

Miljonan-mieheksi pääseminen.

Helsingissä, 1885.

G. W. Edlund,
Kustantaja.

S. Simeliusen perillisten kirjapainossa,
1885.

Ukulanse.

Ennenkuin yleisölle esitämme seuraavan merkillisen testamenttikirjan, sallittakoon meidän muutamilla sanoilla kertoa sen alku-
superästä.

Abbot Lawrence, jonka rikas setä ei ennen kuolemaansa ollut pannut häntä ainoan ropoimentaan omistajaksi, vaan rintaperillisten puutteessa testamentin kautta antanut kaiken äärettömän omaisuutensa armeilialle laitoksille, oli kuolinvuoteen ääressä hänen kädestänsä vastaanottanut erään käsikirjoitus-wihkosen, joka sittemmin löydettiin Abbot Lawrencen jälkeen jääneiden paperien seasta. Tätä n. s. testamenttikirjaa antaessaan puhui setä welpojallensa seuraawat sanat: „Mitään rikkautta eli waroja en minä, rikas welpeni poika, jätä jälkeeni sinulle, sillä jokaisella ihmisellä on itsessään woima hankkia itsellensä tawaraa sekä sen kautta kun-
niaa, mainetta ja onnea. Oma woima on miehesä otollinen, ja sitä minä en tahdo

welstostuttaa enkä häwittää panemalla sinua äärettömän rikkauteni perijäksi, koskapa ehkä voisit käyttää sen ainoastaan huonoksi ihmiseksi tullaksesi, waikka tähän asti olet ollut rehellinen ja kunnollinen. Hanki ja toimita, niin kuin minäkin, omin woinin, niin olet oppiwa oikein arwostelemaan rikkautta, joka on määrätty ainoastaan järjestyksen ylläpitämiseen Jumalan luomisja töisjää, tarwetta myöten elättämään meitä ja olemaan apukeinona ihmiskumppanilemme.“

Mutta kuitenkin tarjotakseni sinulle keinot pikaisemmin päästä tarkoituksen perille — melkoisen rikkauten saawuttamiseen — ja sen kautta saada kunniaa ja onnea, sekä päästäkseni sinua itse kokemasta, kuinka paljo hankaluutta on omasta kokemuksesta tulla wiisaaksi, annan minä sinulle tässä runsaan aarteen kokeita, jotka itse olen eläessäni koonnut ja kaikissa oloissa koetellut, ja jotka owat tehneet minut siksi, mitä olen, ja joita tuhansittain tuhannet pyrkivät saamaan, juuri sentähden ett'eivät ymmärrä keinoja walita taikka, jos todella owatkin ne löytäneet, eiwät huoli niitä käyttää.

„Nauti tätä kokemusten aarretta“, li-

jäsi setä, „niin olet pian omalla voimallasi saapa toimeen sitä, joka tulee sinulle suunnitukseksi, perustaa onnesi täällä maan päällä ja sitte tuolla puolen hautaa“. Nämät olivat hänen viimeiset sanansa.

Ujatukfissaan seisoj weljen poika wähän aikaa wainajan kuolinwuoteen wieresfä. Häntä tofin juretti sen äärettömän rikkau- den kadottaminen, joka jedällä oli ollut ja jonka oikeastaan olisi pitänyt tulla hänelle, kun oli lähin sukulainen; mutta tätä tunnetta ei keftänyt kauwan. Hän pisti paperin taskuunsa ja rupefi kohta sen jälkeen pitämään tointa wainajan hautaifista. Ja kun hän sen päivän iltana, jona oli saattanut setänsä hänen viimeiseen lepokammioonsa, alakuloisena istui huonees- sanja, muisti hän annetun neuwon ja awafi finetillä juljetun firjoituksen, uteliaana saada tietää sen sisällystä.

Hän lufi lukemistaan, ja waikk'ei sisällys aina ollut hänelle oikein selwää ja ymmärrettävää, käfitti hän kuitenkin sen, ett'eiwät jedän neuwot olleet arwottomia ja että niiden, tarkasti noudatettuina, piti walmistaman onneansa. Sentähden hän itsefseen lupafi seurata niitä. Kuinka hän pyysi sanassansa ja miten hänelle fiinä

menestyi, eivät ainoastaan hänen yffitijiset ilmoituksensa osoita, vaan myös hänen ijanmaansa historia. Abbot Lawrencesta tuli wähitellen omin woimin rikas ja arwossa pidetty mies, sitä ennen oltuansa köyhä nuorukainen. Työmiehestä ja köyhästä maanwiljelijästä Virginiassa nousi hän rikkaaksi tehtaan-iännäksi, moisioiden ja rautateiden, wuoripajain ja kultakawosten omistajaksi, walittiin eduskunta-kokouksen ja sittemmin waltiokokouksen jäseneksi, nimitettiin Yhdyswaltain lähettilääksi Lontoosen vuosiksi 1849—1852 ja olisi warmaan walittu presidentiksi, ellei ennakolta olisi kieltänyt tätä arwoa. Hän kuoli alussa vuotta 1864 Newyorkissa 10 miljonan dollarin omistajana, jotka hän, samoin kuin setä wainajansakin, testamentilla määräsi hywäntekewäisyyden tarkeituksiin, jonka kautta hänen muistonsa on elävä ajassa ja ijankaikkisuudessa.

Seuraawat rivit sisältävät sedän testamentin, jonka julkaisemisella luulemme hyödyttävämmä kansajihmiisiämme.

Rukoile ja tee työtä.

Nykyaikaan, jolloin rahalle annetaan niin suuri arvo, kun ihmiset ovat tottuneet liian moniin tarpeihin, joiden tyydyttämiseen he tarvitsevat rahaa, tähtyy näyttää kahta tarpeellisemmaksi oppia tuntemaan ne välitappaleet, joiden avulla voidaan rahaa hankkia. Ei kukaan, joka tuntee seuraelämän, ole kieltävä, että sen kautta saadaan arvoa ja arwowirkoja, mainetta ja kunniaa, arvosja-pitoa ja waikutusta yhteiskunnallisissa oloissa. Rikkaalle awautuvat kaikki owet, köyhältä ne pysyvät suljettuina. Niin paljon kuin tähtyykin waltittaa semmoista kohtaa, ei kuitenkaan rikkaan auta muuta kuin koettaa wastustaa sitä.

„Mitä se auttaisi ihmistä, jos hän kaiken mailman voittaisi ja kuitenkin sielulensa saisi wahingon“, sanoo Raamattu, ja me olemme aiwan samaa mieltä. Mutta kuitenkin saa köyhä hywin usein wahingon

sielullensa siitä, että mailman mammona, päivän epäjumala, puuttuu häneltä ja samalla myös keino pelastaakseen itsensä, sielunsa ja ruumiinsa perikadosta. Nälkää näkewä waiwainen warastaa leiwän nälkänsä sammuttimeksi ja tekee siten rikoksen, joka wahingoittaa hänen sielunsa. Olisiko hän sen tehnyt, jos olisi ollut tarpeeksi rahaa ostaaksensa leiwän? Ja näin saa hänen sielunsa wahingon, kun mailman mammona häneltä puuttuu.

Koettaakaamme sentähden hanffia tätä mammonaa, ja sotajoukkojen kaiffiwaltias Herra ei ole meihin wihastuwa, jos sen teemme hänen pelwosjansa ja käskynsä jälkeen; sillä hän on poweemme pannut työntöön ja pyrinnön wietin, että woisimme jakaa rehelliisen kanssa.

Wanha totinen sananlasku sanoo: **Kuusi on oman onnensa seppä**; me tahdomme selittää tämän lauseen siten, ett'ei ihminen millään voi paremmin perustaa ja säilyttää onneansa kuin sen kautta, että täyttää welvollisuutensa:

- 1) Jumalaa kohtaan;
- 2) kanssaihmiensä ja isänmaatansa kohtaan;
- 3) itseänsä kohtaan.

Tahdomme tässä vähän tarkemmin merkitä nämät velvollisuudet ja yksitellen esittää ne lukijalle.

Ole hurstas ja jumalaa-pelkääväinen, olematta kerrettiläinen. Käy ahkeraan kirkossa ja etsi ylennystä Jumalan sanasta. Ole hyvänä esikuvana kanssaihmisillesi ja perellesi uskonnollisten velvollisuuksiesi totisessa harjoittamisessa; ylennä illoin aamuin sekä jokaisessa juhlatilaisuudessa sielusi Luojan tykö, jolta jokainen hyvä anti tulee. Rukoile häntä suomaan siunauksensa jokaiseen yritykseesi. Ole siinä uskossa, että tämä sielun totinen ilo antaa sinulle voimaa ja wahuutta alkamaan jotakin työtä ja onnellisesti päättämään sen. Käy ainakin kerta wuodessa Herran pyhällä ehtoollisella, wahuistaaksesi uskonnollisia ajatuksiasi.

Ole armelias todellisesti köyhille, jotka eivät tykene leipäänsä hankkimaan. Joka köyhälle lahjoittaa, hän lainaa Herralle. Mutta todella tarwitsewaista kukaan woinin liioittelematta, mutta älä laiskalle ja kulkijamelle anna mitään; hän ansaitkoon itse leipänsä. Koeta liewittää syntöntä kurjuutta ja tapahtumain seurauksia; ole tukena leskille ja turwattomille,

heikoille ja sorretuille. Älä milloinkaan anna ihmisten pelkäämisen wietellä itseäsi suostumaan mihinkään wäärnyteen, sillä sen kautta tuomitset itsesi.

Ole kärsiwäinen niitä kohtaan, jotka tunnustawat toista uskoa. Kufin palwelee Luojaansa oman käsityksensä mukaan. Milloin et lempeällä suostuttamisella saa toista wakuutetuksi, luovu ennemmin käännyttämisestä. Muista, että Jumala on kaikkein olentojen isä ja että hän antaa aurinkonsa paistaa hyville ja huonoille.

Pidä aina omatuntoasi puhtaana ja waro itseäsi suostumasta mihinkään syntiin. Tutki jokaista tekoasi ja anna tuomion olla ankara, sillä elämäsi rauha on ikuisesti poissa, niin pian kuin jokin wäärnyys Jumalaa, ihmisiä tahi itseäsi kohtaan painaa omaatuntoasi. Ei mikään ilo sitte enää ole tulewa folkoon sydämeesi ja tyytyväisyys on iäksi olewa sinusta karfoitettu. Sinä et enää saa huwitusta wiattomista asioista, waan pelkääät sitä rangaistusta, joka ehkä jo seuraawana hetkenä odottaa sinua.

Pidä waari terwendestäsi. Älä unohda, että Luoja siinä on sinulle lahjoittanut pääoma-tawaran, jolla sinun tulee

työtä tehdä hänen wiinamäesjäsä. Älä turmele ruumistasi, jonka Jumala on luonut kuwaksensa, waromattomuudella ja irsutaalla elämällä. Muista, että sen kautta kadotat sielusi autuuden ja tulet tykenemättömäksi työllä ja ponnistuksilla wawistamaan ruumistasi sekä monta vuotta aikaisemmin, kuin Jumala on määrännyt, täytyy wajota hautaasi. Sinä menetät itseltäsi woinan ansaita rahaa sekä tehdä itseäsi ja muita onnellisiksi; kipeällä ruumiillasi tulet itsellesi ja muille rasitukseksi.

Rauti yffinfertaista, mutta terveellistä ja woinakasta ruokaa. Älä täytä watsaasi herkuilla, waan syö ainoastaan tarpeeksesi. Kalliilla atrioilla woipi tuhata paljon rahaa ja turmella terweyensä. Raitis ja rawitsewa ruoka tuopi ruumiillesi woinia ja woinallisesa ruumiissa asuu terve sielu, sillä sielun terweys on liikesessä yhteydessä ruumiin terweyden kanssa. Sitte olet myös elävä wanhaksi, kauwan nauttiwa maallista hywää ja iloitsewa toimistasi maan päällä.

Ole aina juomaton. Ihmisen ei kelpaa juopumuksella menettää aistiensa käyttämistä ja terweyttänsä. Sitä paitsi ka-

too sinulta työn halu ja aika, tuhlautuu rahat ja elinvoima — kaikki sängen kal-
liita, verrattomia asioita. Sinä kadotat kanssaihmistesi kunnioituksen ja rakkauden sekä saatat asioimatilasi häviölle.

Roeta tulla vähällä toimeen. Siten jäävät suuret summat ja wältät monet rahamenot sekä opit toimeen tulemaan eri oloissa, jotka wälistä tekewät sinulle mahdollomaksi saada tarpeesi tyydytetyiksi.

Älä nuuskaa äläkä polta tupakkaa. Nämät luullut nautinnot eivät kuulu elämän tarpeihin. Ne wiewät äärettömän paljon rahaa ja owat terwendelle pikemmin wahingollisia kuin hyödyllisiä. Neljä sikaria päivässä maksaa wähintäänkin 150 marffkaa wuodessa ja se tekee 50 wuotena, korfoa ja koron korfoa lukematta, kokonaista 7,500 marffkaa.

**Wältä korttipeliä ja wedon lyömi-
siä.** Cipähän uhkapelari melkein koskaan ole saanut voittoa pelistänsä. Yhdessä tapauksessa sadasta pääsee hän kadotta-
matta rahojansa, saamatta wihamiehiä ja pahentamatta hyvää mieltänsä. Minäfin hän wähitellen tulee työntekoon tykenemät-
tömäksi, ja kuitenkin on firjoitettuna: ot-
sasi hiesssä pitää sinun syömän leipääsi.

Pelarin sielussa ei voi asua pyhiä tunteita. Mutta jos pelata tahdot, niin älä milloinkaan pelaa muuta kuin seurapeliä vähäisillä panoksilla ainoastaan huvituksen tähden. Koeta kuitenkin oppia sitä hyvin osaamaan, ett'et saa maksaa taitamattomuudestasi ja sen lisäksi joutua toisten nauruksi, kun kadotat.

Älä rupea ylen usein osalliseksi raha-arpajaisiin. Tällöisissäkin onnensaupoissa olet melkein aina tappiolle tulewa, sillä arpajaiset ovat perustetut edun tuottamista warten waltiolle. Jos kuitenkin joskus tahdot ottaa arwan, niin älä tee sitä tarpeellisten maksujen niukennuksella, äläkä osta liian vähää osaa, niin että, jos onni sinua suosii, voittoa ei ole aivan mitätön. Sikäli ovat raha-arpajaiset uhkapeliä parempina pidettävät, että ne eivät niin suuressa määrässä kiihoita himoja.

Pidä sanasi. Sinun puheesi ja sanasi olkoot kirkaat kuin aurinko taiwaalla. Kartta waromattomia lupauksia, mutta jos kerran luvannut olet, niin pidä sanasi, waiikka olisi omaksi wahingoksesikin. Rebelinen mies on säästeliäs lupauksissaan, mutta kun hän kerran on jemmaisen an-

tanut, pitää sen oleman kuin ewankeliumi ja hän pitääköön sen, waihkapa taiwas päälle putoisi.

Ole tarkka ajalle. Jos olet määrännyt jonkun ajan, jonka kuluessa olet luvannut tehdä jonkin työn valmiiksi tahi maksaa, hanffia tahi toimittaa jotakin, niin tee se määrättyyn aikaan aivan tesmä lensä, tarkasti ja tunnollisesti. Sen kautta saat luottamusta ja sinua uskotaan. Sinulle annetaan mielellään toimitettavia ja maksetaan waiwasi, kun ollaan warmoja toimistasi. Kaupassa sinulle mielellään uskotaan welaksi, kun tiedetään sinun tiimalleen maksawan.

Ole säästäväinen. Ajattele aina tulewaisuutta, sillä tänäpänä et tiedä, mitä oloja huomenna voi sattua. Tänään olet wahwa, terve ja työhön kykenewä, huomenna ehkä heikko, sairas ja saamaton. Jos olet säästänyt, niin siitä on sinulle kassinainen hyöty ja saat huokeammin kannetuksi surkean kohtalosi.

Uainaa säästettyjä rahojasi korkea vastaan luotettawaan käteen. Tee itse työtä yhä edelleen ja anna rahainkin näin olla työssä, jos et itse voi käyttää warojasi hyödyllisesti. Minkä säästänyt olet, se

fitte antaa sinua ahkeroidessasi rikkauden hankkimista ja omaisuutesi laakkaamatonta lisäämistä. Tiedä se, että korkoa vastaan korolta lainattu pääoma 14 vuodessa kasvaa kaksinkertaiseksi ja 56 vuodessa **kuusitoista-kertaiseksi**. Jos oletamme, että terve ihminen tekee työtä 18:sta 75:een vuoteensa ja että hän ensi vuonna lainaa ulos 400 marffaa korkoa vastaan, niin hänellä 75 vuoden vanhana ilman mitään muuta tointa omalta puolestaan on 6,400 marffaa. Mutta yhdessä vuodessa säästäänsä kokoon 400 marffaa tarvitsee joka päivä panna säästöön ainoastansa 1 marffan $33\frac{1}{3}$ penniä. Ja kuinka monta onkaan, jotka voisivat päivittäin säästää 2, 3, 4 marffaa ja enemmänkin, varsinkin jos tahtoisivat välttää kaikkia tarpeettomia menoja? Jos lopuksi lausutaan, että säästämisen jatkuesä ainoastaan tahtena kolmas-osana ihmisen ikää s. on 42 vuonna, ensiksikin 400 marffaa kunkin vuonna lisätään pääomaan ja sitä paitsi edellisten vuosien säästöt ovat lainana korkoa vastaan korolta, niin nähdään, minkä melkoisen varakkuuden ainoastaan semmoisella säästäväisyydellä voi aikaan saada. Tähän tulevat vielä ne äärettö-

mät, arvaamattomat edut, joita rahavarat ylimalkaan tuottavat. Varakkaan miehen edessä pulppuavat ansionlähteet joka paikassa ja hän voi, jos niin tahtoo, korkea kasvamaan panemisen sijaan käyttää rahansa voittoa tuottaviin yrityksiin ja siten aivan rehellisellä tavalla ansaita 15, 20 ja 100 procenttia vuosittain, sillä sananlasku: **kellä rahoja, sillä rahan ansioita**, on kaikissa elämän suhteissa toteen käynyt. Mutta tämän periajatuksen toimeenpanoa varten tulee rautakowalla johdonmukaisuudella ahkeroita säästäväisyyttä, tulee tarkalla huolella karttaa jokaista aihetta tarpeettomiin maksuihin ja säikähtämättä käyttää tätä periajatusta.

Muna menojen aina olla tuloja vähemmät. Tässä on rikkauden painokeskus. Jos esim. ansaitset ainoastaan markan päivässä, niin ei ulosmaksosi millään ehdolla saa olla suurempi. Ajattele, että sinun täytyisi toimeen tulla, vaikka tulosi olisi vaan 80 penniä. Sowita tarpeesi tulojesi mukaan, äläkä koskaan unhotta, että se, mitä tänään säästät, vasta tulee sinun hyväksesi eikä siis milloinkaan mene sinulta hukkaan. Ajeta menosi niin, että aina jotakin jääpi, sillä jos et sitä tee, niin et

sinä — jos emme sattumusta lukuun ota — koskaan tule rikkaaksi, vielä vähemmän miljonanmieheksi.

Älä koskaan tee velkaa. Tässä on köyhyyden painokeskus. Kernaammin sinun, niin kauvan kuin mahdollista on ja terventtäsi turmelematta, pitää nähdä nälkää, kuin pantiksi panna omaisuuttasi ja itseäsi. Velat rippuvat kiinni niinkuin warjo ruumiissasi. Raikkialla ja joka hetki, missä ja milloin tahdot waurastua, painawat welat sinua ja masentawat mieltäsi. Ajattele, kuinka vaikeata on maksella welkojansa, joita useinkin on kewytnielisyydestä tullut, ja sen lisäksi suorittaa korkoja. Velat tekewät ihmisen heikoksi ja poistawat työn halun. — Ainoastaan silloin saat welkaa tehdä kun asiatoimesi **wälttämättömästi** waativat.

Ole ahkera. Nouse aamulla ensimmäiseksi wuoteeltasi ja käy illalla lewolle viimeisenä. „Mika on rahaa“, sanoo tosi sananlastu. Anna työtoimesi olla esikuwana wällesi ja ympäristöllesi, että nekin seuraawat sinun esimerkkiäsi ja tekisiwät sinun mukaasi. Työnteko lisää woimiasi ja firjoitettu on: otjasi hieessä pitää sinun syömän leipääsi. Terweelle ihmiselle 6 tun-

nin maauu vuorokaudessa on tylläksi, ja jos mafaat 8 tuntiafin, niin on kuitenkin jäljellä 16 tuntia, joista, jos niitä oikein kätät ja teet työtä ahkerasti, pitää tulla sinulle äärettömiä etuja. Jokaisen tunnin, jonka olet anastanut unelta, olet kauvemmin elänyt, ja kuinka nopeasti kuluvatkaan olemisemme tunnit! Nouse varsinkin aamulla aikaisin, sillä paljo maauu pimittää ymmärryksesä sekä vie sinulta työn aikaa ja halua. Heti noustuasi, pukeuduttuasi ja aamuruokouksen luettuasi on sinun käyminen työhön hilpeällä mielellä, niin varmaankin siitä saat hyötyä ja menestystä. Tee työtä ahkerasti kaiken päivää ja ajattele aina, että kentiesi on viimeinen päivä, jona sinun on sallittu Jumalan kunniaksi, isänmaaksi edistytseksi, kanssajahmistesi hyödyksi ja omaksi parhaaksesi kätää voimiasi. Kun myöhään illalla, kun aurinko jo aikaa sitte on lähettänyt viimeiset jäähyväiset, waiwaloisesta työstä wäsyneenä waiwout takaisin wuoteellesi, niin kiitä Jumalaa, joka on antanut sinulle wimiamia raskaasen toimeen, ja rukoile häntä taaskin rauhallisella ja raittiilla unella wahwistamaan sinua seuraawaksi päiväksi.

Ole järjestäväinen. Järjestys, ah-

keruus ja säästäväisyys ovat rikkauden kolme tukipylvästä. Mitä ahkeruus ja säästäväisyys ovat wainulla hankkineet, sitä tulee järjestäväisyyden koossa pitää. Anna aina järjestyksen wallita asioissasi. Talossasi, asunnossasi, asiatoimissasi pitää kaiken olla järjestyksessä, jokaisen asian olla oikeassa paikassaan, ettäs joka aika sekä päivällä että yöllä löydät sen. Menettele myös ajan kanssa järjestyksellisesti ja koeta jakaa se käytännöllisesti, sillä edullisella jaolla saa äärettömän paljon säästymään.

Käy sielissä ja säätyä mukaisissa waatteissa. Moni on kowin katunut tämän säännön laiminlyömistä. Kunnollinen waatteus, puhtaat liinawaatteet antavat sille, joka niitä pitää, itsentuntemusta ja waukuttawat muissa luottamusta. Jos jonkun toisen luona mielit saada jotakin toimeen, niin älä koskaan mene likaisena ja repaleisja hänen luoksensa, koskapa hän katsoisi sitä kunnioituksen puutteeksi ja samalla myös sinun wiheliäisyytesi merkiksi. Pukusi ei saa olla kallis tahi ylellinen, mutta sen pitää olla enemmän soma kuin kohtalainen.

Koeta kaikkialla hankkia tietoa ja kokemusta. Jokainen tapaus voi olla

opiksi, olipa nuoruudessa tahti vanhuudessa. Kokemus kunnioittaa miestä ja alati pitää pyrkiä laajentamaan tietojansa, waikapa olisi mieli luulla, ett'ei jotakin tietoa tarwitsijakaan. Mutta aina tulee kuitenkin aika, jona woi sitä käyttää ja siitä hyötystä saada; asianymmärtäwälle, wilpitömälle ja kokeneelle miehelle uskotaan wieraita asioita paljon paremmin kuin hölmölle.

Pyri olemaan ensimmäinen ammattisijasi. Käyntele kaikkea toimeesi kuuluwaa innolla, mieltiwäisyydellä ja taitawuudella. Moudattele tarkkaavaisesti ammattikumppaneisi menettelyä ja koeta saada itsellesi heidän hyviä ominaisuuksiansa, käytää eduksesi heidän kokemustansa. Pidä oma kokemusjesi salassa, ellei se woi karta iänmaan etua, sillä aikaa kuin koetat tiedustella kilpailijajasi etewyyksiä. Älä säästä aikaa eikä rahaa woidaksesi olla mainittu ensimmäiseksi toweriesi seassa, sillä semmoinen maine on arwaamattoman hyödyllinen ja saattaa sinua etuisiin keskuuksiin, jota wastoin, jos pysyt poropeukalona keinosijasi, ihmiset sääliwäisesti ylenkatsowat sinua.

Sanki itsellesi tuttwia köyhäin ja

rikasten seasja. Koeta joka paikassa päästä keskuusyhteyksiin ja hankkia itsellesi vaikutusvoimaa. Oikeaan aikaan käytettyinä saattavat tuttavuudet usein auttaa enemmän kuin wanikka oppi ja totinen ansiollisuus. Kuinka paljon enemmän ne sitte höydyttävät sinua, jolla molempain lisäksi vielä on hyvät puoltosanat. Mutta sinä et saa näyttää itseäsi taitamattomaksi niiden käyttämisessä, ja sinun pitää alati koettaman sopivassa tilaisuudessa myös olla hyödyksi niille, jotka ovat sinulle puoltosanallansa hyvää tehneet, sillä toinen käsi toista pesee. Älä koskaan ylenkatso toisen henkilön vaikutusvoimaa, olisipa se kuinka vähäinen tahansa, sillä moni alhainen on oikealla ajalla auttanut paljon ylhäisempää. Sentähden on varsin tärkeätä hankkia itselleen läheistensä rakkautta, kunnioitusta ja mielihartautta.

Ole warowainen ystäwiesi ja läheistesä walinnassa. Hanki itsellesi harmoja, mutta uskottuja ystäviä, ja käytä itseäsi heitä kohtaan aina suorasti ja rehellisesti. Joka on kaikkein ystävä, ei voi olla wilpitön ketään kohtaan, jo siittäkin syystä, ett'ei ole aikaa siihen. Men suuri kanssakäymminen maksaa myös paljon

aifaa sekä on esteeksi sinulle työssäsi ja kaikissa hyödyllisissä pyrinnoissä. Tulet houkutelluksi huvituksiin ja laiminlyöt asiiasi. Mutta totisia ystäviäsi uskollisesti tarpeesä, sillä ystävä hädässä on kullan arvoinen. Mutta älä enempää tee ystäväiesi tähden, kuin minkä voit vastata oman pereesi (waimosi ja lastesi) edessä, jotka ovat lähempänä sinua. Ei kukaan voi waatia, että ystäväiesi eduksi panisit oman ja pereesi toimeentulon alttiiksi.

Ole warsinkin warowainen puolison walinnassa. Älä pääätä semmoista wailita, ennenkuin totinen taipumus sinun siihen saattaa, sillä parempi on jäädä naimattomaksi kuin naida ilman tahi wastoinkin taipumustansa. Katso siwentyteen, wiattomuuteen ja sydämen puhtauteen, katso nuhteettomaan maineesen ja hyvään kaswatukseen. Ota waari siitä, onko hän hyvä tytär ja sisar sekä onko hänellä kordilliset hyweet, ahkeruus, jäästäwäisyys, järjestyshalu ja siisteyt. Ennen kaikkia tulee hänen olla terve. Rauneus ei ole mikään ehto, mutta sitä wastoin sielun ihaunuus ja lempeä luonne. Waadi häneltä totista jumalisuutta, mutta karta ulkoisluattuja; ne tekewät waan miehen onnetto-

maffi. Hyvä on, josko ei juuri wälttämätöntä, että hänellä on waroja. Warakkaalla waimolla on kuitenkin usein waimuksia, jotka ovat kymmentä wertaa suuremmat hänen myötäjäisiensä, ja hänen taipumuksestaan foreuteen ja tuhlaawaisuuteen woipi tulla sekä hänen omansa että miehen omaisuuden häwiö, niin myös miehen arwon ja hyvän maineen hukka. Ota siis erinomaiseen huomioon hänen elämänwaimuksensa ja eiwätkö ne aikaa myöten tule woittamaan sinun omiasi ja hänen warojansa. Hyvä ja ymmärtäwäinen puoliso on runsas aarre miehelle, mutta uskoton, irstas, toraisa ja tunnoton valmistaa hänen perikatoansa. Älä mene naimiseen, ennenkuin voit säätysi mukaan waimoa elättää.

Anna lapsillesi hyvä kaswatus. Jos Jumala sinua sinua lapsilla, on sinun pidettävä elämäsi korkeimpana tehtävänä, että annat heille hyvän kaswatuksen heidän tulewaa säätynään warten. Opetus ja tieteellinen siwistys, siwendellinen ja uskonnollinen kaswatus, sydämen ja hengen muodostus ovat aarteita, joita ei ruoste eikä koi syö ja jotka eiwät elämän myrskyissä milloinkaan voi menehtyä. Ra-

hoista ja tawaroista, joita lapsillesi jätät, voivat tapaturmat ja taitamaton käyttämisen lopun tehdä, mutta se ihminen, jolla on totinen oppi ja siwistys, ei milloinkaan sörriu, hän on aina tietonsa ja siwendellisen woimansa kautta jälleen kohoawa ylös.

Pane arwoa hywälle palveluswäelle. Ole palvelijoita walitesjasi erinomaisen warowainen. Älä ota taloosi ketä tahansa, koskapa palkolliset helpommin kuin muut voivat tulla tuntemaan olosi ja wäärin käyttää sitä tietoa. Kohtele jokaisista palvelijaa ystäwällisesti ja armoitellen, jo senkin wuoksi, että on wastenmielistä palwella toista. Jos itse palwelit tahi olet palwellut, niin sen kyllä tiedät. Waadi alaisiltasi ahkeruutta, järjestystä ja tarffuutta ennen kaikkea, mutta maksja heille myös hywin ja ajallansa. Kehoitte heitä jostus ahkeruuteen pienillä lahjoilla ja hyvillä puheilla, sillä ystäwällinen sana tulee aina hywään maahan.

Glä sowussa naapuriesi kanssa. Koeta jo arwon-antawaisella käytöksellä, rauhallisuudella ja kärsiwällisyydellä hankkia ulkonaista ystäwyyttä, sillä naapurien kateus voi turmella rehellisen miehen maineen.

Sairauden ja onnettomuuden tapauksissa pitää sinun auttaa niin paljon kuin voit, mutta välttää tuttavallisempaa oloa, sillä semmoiset tuttavuudet ovat usein vaikeita ja rasittavia ihmisten tungettelevaisuuden kautta. Paras on tervehtiä kohteliaasti ja mennä tieltä pois.

Ole armelias, ystävällinen, kaino ja kohtelias jokaiselle. Nämät neljä ominaisuutta tekevät jokaiseen ihmiseen arvaamatonta vaikutusta, voivat saattaa sinut joka paikassa mielehiseksi ja avata monta suljettua ovea. Niin metsä kajahtaa, kun ka siinä huudetaan. Ole kaino ja kohtelias varsinkin ylhäisiä ja isoisia kohtaan, sillä heidän asentonsa antaa heille oikeuden saamaan sitä. Opi kärsimään vastaanotosta heiltä, ja jos et kokonaan myönnä heidän mielipiteihinsä, niin ole ennemmin waiti kuin koetat wakuuttaa heitä.

Kunnioita kutakin säätyä. Jokainen ihminen, kuuluipa mihin säätyyn tahansa, ansaitsee kunnioitusta, kunhan täyttää welvollisuutensa; alhaisluokkainen voi olla yhtä kunnioitettava kuin ylhäissäätynekin, ja yhteiskunnassa ovat kaikki säätyluokat yhtä tarpeelliset; sen etu riippuu kaikkein säätyjen tunnollisesta welvollisuudesta.

sien harjoittamisesta. Epäjaloheikkoutta on siis hävetä jättyänsä tahi ylentää toista toisen rinnalle.

Älä rupea mihinkään sitoumukseseen, jota et kykene täyttämään. Ainoastaan velvollisuuksiensa täyttämisellä Jumalaa, isänmaata ja kanssaihmisiä kohtaan voipi saada kunnioitusta. Ne velvollisuudet, joita Jumala sinulta vaatii, voit sinä täyttää, jos olet hyvä ihminen. Velvollisuudet isänmaata kohtaan tulevat sitten, ja niitäkin pitää sinun noudattaa niin paljon kuin juinkin voit. Sen perästä tulevat velvollisuudet perettäsi ja kanssaihmisiäsi kohtaan; kaikkiä näitä tulee sinun mielelläsi täyttää. Mutta onpa niitäkin velvollisuuksia, joihin sitoudutaan ilman pakotta ja joiden täyttämiseen eivät voimat riitä, joten ne tulevat kuormaksi. Älä siis heti ole aulis ottamaan semmoista kuormaa, sillä raskasta on kuulla, ett'et jaksia tyndyttää omin ehdoin ottamiasi veloituksia.

Älä muihin luota. Mitä itse voit toimitetuksi saada, älä vieraiden henkilöiden tehtäväksi anna. Voivat kyllä muuten toimittaa asioitasi, mutta sen itse teet paremmin, koska itse parhaiden tunnet olosi

ja siis huokeimmin saatat arvostella niitä. Kussakin asiassa ohjaa sinua oma etusi ja oma kokemusjesi.

Älä milloinkaan ole huolimaton tarweasiaisi toimittamisessa. Älä koskaan lykkää huomiseksi, mitä tänään tehdä voit, sillä jokaisella päivällä on oma huolensa. Valitse aina oikea aika, tee toista päivällä ja toista öiseen aikaan, aina niinkuin asia vaatii. Oikean hetken laiminlyöminen on tuottanut monellekin suurta murhetta, sillä sanaa „liian myöhään“ seuraa aina katumus. Useat asiat vaativat odottamaan oikeata filmän-räpäystä. Niin pian kuin se on tullut, pitää sinun toimia joutuisasti, varmasti ja taitavasti; menestys on sitte varma.

Älä odota perintöä. Moni on maannut ja menettänyt lyhyen elonpäivänsä, odottaen perintöä ja etuja, jotka hänelle tulisivat muiden suosioista. **Kuinka usein ovat sellaiset toiveet pettäneet!** He kadottivat elämänsä päivät, kadottivat luonteensa pontevuuden ja työnhalun, ja vuosikaudet odotettuaan näkivät jäljillä ainoastaan petetyn toivon, samalla kuin oma voimansa oli lannistuksissa. Jos sinulla on perintöä tahi parempaa tulevaista asen-

toa odotettavana, niin tee kuitenkin työtä ahkerasti niinkuin tähänkin asti äläkä unohda, että muiden mielet aikaa voittaen saattavat muuttua ja että ilo perinnöstä tahi paremmasta toimeentulosta on sitä suu-
rempi, jos jo edeltäpäin itsekin on toiminut tehokkaasti ja rehellisesti.

Ole uskollinen, waitiolewa ja wilpitön. Sitä kohtaan, jolle olet luvannut uskollisuutta, sitä kohtaan, jonka palveluksessa olet tahi jonka kanssa olet perheen tahi ystävänyden siteillä yhdistettynä, pitää sinun uskollisuutesi olla järkähtämätön niinkuin kallio meressä. Tee hänen etunsa omaksesi ja koeta siten kartuttaa molempain parasta. Ole aina totinen häntä kohtaan, mutta wilpitön jokaiselle toisellekin. Anna muiden ihmisten salaisuuksien olla pyhiä ja waro itseäsi kaikesta walheesta ja petoksesta. Jos sinua waaditaan muiden etuja alttiiksi jättämään, niin älä käy mutkateitä, waan torju wiettelijää luotasi närvästyksellä, sillä ei ole mitään häpeällisempää kuin pettää toista, joka on pannut luottamuksensa sinuun. Mitä saattat sanoa ketäkään wahingoittamatta tahi mikä woi toista hyödyttää, se ilmoittaos suo-

raan ja peittelemättä, mutta karta oman tahi kolmannen miehen edun wahingoittamista.

Älä milloinkaan liiaffi puhu omista oloistasi. Jos ne ovat hyvät, niin ne herättävät muiden kateutta, jos taas ovat huonot, voi niistä waan olla wahinfoo sinulle, sillä ihmisiltä katoaa luottamus köyhään, onnettomaan, siihen, joka on huonoissa waroissa. Tapauksia woi tosin sattua, jolloin on suotawaa, että ihmiset saawat tietää sinun elävän hywisssä waroissa, mutta ole silloin warowainen ja anna niiden, jos mahdollista on, saada tiedää se jonkun kolmannen kautta. Onnensa kiittäminen, siitä kerskaaminen ei ole koskaan hyödyttänyt, mutta kylläkin wahingoittanut, jos ei muullakaan tavoin, niin kumminkin siten, että se waikuttaa epäilemistä eli luullaan sinun olewan kufistumaisillasi.

Ota niin vähän kuin juinkin muiden hyväntekoja vastaan. Jos asiahaarat kuitenkin pakoittawat sinua muihin turvaamaan, niin osoita kaikissa tiloissa kiitollisuuttasi. Kiellä jokainen hyvä työ, jolla taroitetaan toista suurempaa wastawuoroista palvelusta sinun puoleltasi, sillä ihmisiä on, jotka hyväntekemisiänsä

tyrkyttävät, saadaksensa sen kautta etuja. Oman voiton pyytämätöntä kohtaan ollos tahta kiitollisempi ja koettaos ystävällisyydellä palkita hänen hyväntahtoisuuttansa.

Tuomitse, jos sinun tähtyy, tunnollisesti. Parempi on warsin olla tuomitsematta eli arvostelematta muita ihmisiä, mutta jos tulee pakko lausua päätöksensä lähimmäisestään, niin tehtäköön se ihmisystävyydellä, koetettakoon ennemmin salata pahaa ja edestuada hyvää. Mutta huonoa ihmistä arvosteltakoon pelkäämättä tunnollisesti, mutta lauhkeasti ja muistaen Wapahatajan sanoja: „joka teistä on ilman syntiä, wiskatkoon ensimmäisen kiwen.“

Älä koskaan ole kewytnielinen. Jokainen sanasi ja joka tekosi olkoon todisteena elämän wakaisuudesta. Mieti jokaista asiaa, jota yrität, ja ajattele ennen kaikkea, mitä wahingollisia seurauksia siitä voi olla itsellesi ja muille. Älä milloinkaan kewytnielisesti alttiiksi pane arwoasi ja muiden kunniaa, onnea, lewollisuutta ja omaisuutta; se päivä tulee, jona sinun pitää tili tehdä kewytnielisyyttesi waiikutuksista, tapahtuupa se fitte täällä maallisten tuomarien tahii tuolla koko mailman

tuomarin edessä. Tuumaile illalla ja tee huomisaamulla, sillä illalla ihminen on rohkeampi kuin aamulla levollisen yön perästä. Nöllä herää sinussa moni ajatus, joka tekee sinut epäileväiseksi aikeesi suhteen ja vahvistaa päätöksesi. Reinoittele, jos tahdot, omalla omaisuudellasi, älä milloinkaan toisen varoilla. Älä milloinkaan pane kaikkea omaisuuttasi kaupolle, sillä asia woisi käydä mitättömiin ja sinä perheinesi joutuisit häviöön. Sinä olisit pelarin kaltainen, joka panee koko omaisuutensa yhdelle kortille ja kadottaa.

Älä tuhlaa aikaa ja rahaa huwittuksiin. Tämä koskee myös kalliita mielitekoja, pitoja, kalliita asunnoita, komeita huonekaluja ja ajoneuvoja, y. m. Kaikki nämät asiat huwittawat sinua ainoastaan vähän aikaa, sillä sinä kyllästyit niihin ja sellaiset maksot sopii panna hyödyllisempiin asioihin. Wältä wiikon kulussa jo kaista työttömyyden syystä, sillä menetetty aika ei palaja koskaan. Mutta sunnuntaina, kun olet kiittänyt Herraa ja pitänyt huolen taloutesi askareista, sopii sinun saada itsellesi lepoa ja hauskutusta, että vahvistat sieluasi ja ruumistasi seuraavan wiikon töihin. Lähdä ulos Jumalan wa-

paasen ihanaan luontoon, wirtistä henkeäsi sen katselemisella, sillä se on rajatoin ja ääretöin, niinkuin maailman Herra.

Koeta saada kiinteää omaisuutta.
 „Hyvä on pirtti pikkuinenkin“, sanoo sananlasku. Jos ihmisellä on omanaan kappale maata, huoneus tahi semmoista, waihttaa se suuresti häneen, sillä hän tuntee itsessään halun yhäti parantaa ja kunnistaa sitä. Se edesauttaa ja lisää hänen ahkeruutensa hedelmiä sekä kiihoittaa työnteliäisyyttä ja säästäväisyyttä. Suuremmalla wakuudella ja lewollisuudella voi hän jatkaa tulojen hankkimista ja tuntee ihminen olewansa wasta silloin, kuin saa sanoa jotakin kappaletta tästä maasta omassensa ja elää siinä tiedossa, ett’ei kukaan voi ajaa häntä siltä tilkulta pois.

Älä koskaan menetä uskallustasi.
 Jos onnettomuus etsiskelee sinua, niin ajattele, että se on Jumalan sallimus ja on ohitse menewätä. Köyryhtä itsesi kaikkiwaltiaan tahdon alle, muista wikasi ja heikkoutesi sekä koeta wasta kartaata niitä, ett’et uudelleen joudu Jumalan wihoihin. Painoipa onnettomuus sinua waikka kuinka, niin rohkaise aina jälleen mielesi ja toivo parempaa, sillä sateen ja myrskyn jälkeen

tulee päivänpaiste. Nouse pystyn uudella voimalla ja väkewyhdellä kohtaloasi wastustamaan ja sinä olet woittajana taistelusta lähtewä, kun et waan kadota uskalustasi. Pidä huolesi jalassa, sillä useimmat siitä iloitsiivat ja riistäsiwät sinulta viimeisenkin toimon pisaran.

Ole kestävä. Kestäwyys on elämän korkeimpia hyweitä. Minkä olet nähnyt hyvää olewan, siihen tulee sinun herkenemättä pyrkiä eikä koskaan päästää päämaalia filmistäsi. Älä huomenna jätä fikseen, mitä tänään olet alkanut, waan luowu siitä wasta silloin, kuin näet sen tuowan wahinkoa. Niinpä nyt minä päätän nämät rivit sanoilla: **ole kestävä, niin päämaaliisi pääset.** Jos tarffaan järkewyhdellä ja kestäwäisesti noudatat edellä mainittuja neuvoja ja periajatuksia, niin warmaan waellat **onnen tiellä**, niin keran saat iloita päivänpaisteesta ja rikkaudesta, niin olet tekewä itseji ja muita onnellisiksi sekä aikaa myöten omistawa **miljonan**, ehk'ei ruplia ja marffoja, mutta ainakin kopekoita ja pennejä.

KP ∞ 52